

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
 Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

Április elsején új előfizetést nyitottunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése március havában lejárt, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Bánffy szenzációra készül. Politikai körökben beszélnek, hogy ha április 11-én csakugyan nem rendelik el a választásokat, akkor Bánffy Dezső báró szenzációs lépésre határozza el magát. De hogy mi ez a lépés, arról senki sem tud számot adni, írják a lapok.

Nekünk nagyon gyanus már Bánffy folytonos szereplése. Feltűnési viszketegben szenved ez a szerencsétlen ember.

Ugy látszik, minden áron „tettekkel tényező” szeretne lenni...

Határtalan az a vakmerőség, amit a rikkancuság követ. A legalvalóbb rágalalmazást követi el ma is a függetlenségi 48-as párt és köztisztelőben álló elnöke ellen, mikor az igazoló választmánynak a Hatvan utcai városatyá választást megsemmisítő határozatáról ír a Jánosi Zoltán „legbecsületesebb” barátjának főszerkesztésében megjelenő ujság. Hogy a jóízű közönség lássa, mily hitvány módon rágalmaz a „szabad

sajtó” ezen korosszülötte, közöljük a cikkből az alábbi részletet:

„Beigazolást nyert, hogy Márton urék csakhegy maguknak a többséget megszerezék, attól sem riadtak vissza, hogy az elhalt emberek helyett másokat szavaztattak le. Ilyen és ehhez hasonló visszaéléseket követte el Márton urék. Az igazolóválaszt mány igazságos volt velük szemben, visszaéléseiket megtorolta, mert megsemmisítette a választás eredményét.”

Kíváncsiak vagyunk, mit szólnak ehhez, Vecsey Zoltán, dr. Kocsár Gábor, Sinka Sándor és Simonffy Imre, akik a választás megsemmisítése mellett szavaztak? Hát a „titkos” választásnál meg lehet a visszaélést elkövetők pártállását állapítani? Nem. Még azt sem, amit Szent Királyi Tivadar mondott, hogy a visszaéléseket a kisebbbég követte el, mert hiszen annak az érdeke ugyan hogy a ki nem csikarható győzelem esetén a választás megsemmisíttessék, de mi nem rágalmazhatunk se pártot, se egyéneket. Hiszen mi is mondhatnók, hogy a Jánosiék, a Ferenczyék szavaztattak le halottakat, de nem, mi ilyent nem állítunk.

Ilyen gonosz rágalmazásra más szavunk nem lehet, csak az, hogy rabdaróc és rabcipka való annak, aki ilyen szentelen módon rágalmazni mer.

Még csak 5 nap választ el még minket a — Rubicontól. A törvény ugyanis azt

parancsolja, hogy az új országgyűlésnek a réginek feloszlásától számított három hó nap alatt össze kell ülnie. Minthogy a régít február 19 én oszlatták föl, az új országgyűlést legkésőbb május 19 ére kell összehívni. Egy másik törvény azt mondja, hogy a választásokra a belügyminiszter tíz napi határidőt olyképp köteles kitűzni, hogy a rendelet keltétől az utolsó választási napig 30 napi, az utolsó választási naptól az országgyűlés összeüléig 10 napi idő legyen közbevetve. E szerint az első választási nap legkésőbb április 30-ika, az utolsó választási nap legkésőbb május 9-ike lehet, a belügyminiszter rendeletének pedig legkésőbb április 9-ikén kell kibocsátatnia. Ma van április 4-ike, így tehát ettől a fontos határidőtől, a választások elrendelésétől mindössze öt nap választ el bennünket.

Valósággal érthetetlen dolog, hogy országvilág még mindig kétségben van aziránt, hogy a törvény eme rendelkezései megtartatnak e. Hiszen a király ezeknek a törvényeknek a megtartására és mások által való megtartatására megesküdött! Jutott-e eszébe valaha is akár a magyar nemzetnek, akár a nagy világnak kételkedni I. Ferencz József eskütarthatóságában?

Megmérhetetlen az az ártalom, amelyet ezáltal a kormány a királyi tekintélynek okozott. Soha senki 1867 óta nem vétett

Tibulya ur leányai.

Írta: Hidy Andor.

— Önök máma, mint budapesti lakosok, bizonyonnyal ismerik az X. utcai dalcsarnokot, és annak gyöngyét. a Tábori családól alakult női zenekart.

— Mikor este 9 órakor Tábori ur vezetése alatt felvonul a négy leány egyforma batist ruhában; mikor Tábori ur a mosolygástól széles ábrázatát, kopasz fejét meghajlja a közönség előtt, mikor Mályva kisasszony, a legszebb prim-hegedű negédesen ráhajlja szőke fürtös fejét hegedűjére — nos akkor önök kedves uraim mozgolódnai kezdenek székeiken és hallgatják a törzsvendégek figyelmeztetéseit: — Uraim! Csönd!

— Az asztalokon keresztül hajolva figyelnek, most... most! valami nagy dolog lesz.

És ök elkezdének játszani. A zeneszámok végén a közönség rendesen tombol, rikácsolva kiabálja az éljont, ujráz tapsol.

— Nohát kérem, édes jó budapesti uraim, ennek a Tábori utak és négy leányának multját akarom én leleplezni.

Hogy miért arra, nagy okaim vannak.

NAGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

része tud is, és olyan árak mellett kellett neki az olesó árakat, csak most. Kérem tehát a mélyen megállapítani és azt továbbra is megtartom. Temetkezéseket a legdisztesebbtől a legegyszerűbb kivittelig vállalom. Vidéki megrendeléseket pontosan esz- közlök. Magamat a nagyközönség jóindulatába ajánlva, maradtam tisztelettel

és önök megtognak erősíteni azon hitemben, hogy Tábori ur alias, Tibulya egy közönséges csaló, a leányai pedig talán nem is az ő leányai — ha elolvassák az én történetemet.

Imádom a falut.

Mikor Bálai földbirtokos értesített, hogy földbirtokának tatai részét kormányzó hivatal 30 forinttal díjazott gyakornokává nevezett ki, áldottam a hozzám ily kegyes scra képviselőjét, Bálai urat.

Mert kérem egy faluimádó keresve sem található, kisebb, szintelenebb és csöndesebb falut, mint — Tata „városa”...

Mikor az „intelligens ifjuság”, mint ahogy a tatai kereskedő- és iparossegédek csupa demokráciából magukat nevezik — (azért mondom, hogy demokratikus felfogásuk ezen urak, mert ép ugy nevezhetnék magukat „aristokrata ifjuságnak is. — Vagy nem?)... elmesélték, hogy nem volt ám ez mindig így! Hanem volt itt élet! Vig, jókedvű emberek építették ezeket a lapos, alig látszó házakat és hetekig tartották a dárídót, a lakomat.

Hogy a város kegyura még a fejletlen magyar színművészetet is pártfogolta, mert

Nagyon gyakran olvasható a lapokban olyan hangzatos hirdetés, hogy „Olesóbb let a temetkezési áru.” Kötelességemnek tartom ezzel szemben a nagyközönségnek tudomására hozni, hogy azóta lett olesóbb a temetkezés, amióta én az intézetemet megnyitottam. Nagyon egyszerű ennek a magyarázata. Mikor üzletem megnyitott 1905. november 8-án, a kartel áru megszűnt, a mivel nőm Nagy Mária, ki a Dankó M. cégnél 14 évig volt alkalmazva, a mit a közönség nagyobb a gyászoló feleket kiszolgálni, a hogy azt közösen megállapították, és akkor nem hirdették tisztelet gyászoló közönséget, hogy vásároljanak nálam, aki üzletem megnyitásokra a legolesóbb PELEY IMRE temetkezési inézeti tulajdonos. Kenyer-plac, ócskás zug Bádagos 'n-g'

akkorát királya ellen, mint Fejérváry Géza báró. Pedig ez az ember mindenét, magát az életét is királyának köszönheti. A rút hátlanságnak ilyen visszatartó, megvetendő példáját alig képes felmutatni a történelem.

Olyan a közös vámterület, mint a fejős tehén, mely éppen az ország határán áll. Két lábával Magyarországon, két lábával Ausztriában. Itt magyar földön etetik, ott meg, az osztrák földön fejk.

Bécsi hangulat.

Bécsben nem kell Kristófi. Ki nem állhatják és szociális politikájával együtt a pokolba kívánják. Mert az, hogy a király elfogadta a Kristóffy urék álláspontját, mely szerint az általános és titkos választói jogot törvénybe kell igtatni: mesebeszéd, Hangulatkeltés okából csinálják félhivatalosan. Most nem bánják, hadd szociális-kodjék Kristófi ur. Hadd bomolják az ügyvivőség, kormány és királybiztosai-val egyetemben. Jó eszközök ezek az urak félelemkeltés okából.

Sorsuk ugyis a kifacsart citrom sorsa: eldobják őket. Sem Kristófi, sem Fájlics, sem Lányinak, sem Vörösnek, sem a többi ismeretlen alaknak nincs tekintélye Bécsben. Kényszerűségből áll ezekkel szóba a király. Már t. i. ha csakugyan szóba áll. Fejérváry lehet grata persona, a többit semminek nézik.

Arra senki sem gondol, hogy a mai ügyvivőségéből valaha valamelyik politikai tényező lehetne. Csak amolyan szükség emberek, akiket az állapotok változásáig tűrnek. Az állapot pedig azért változik olyan lassan, mert a nemzet előre akar hatolni, Bécs pedig a multba akarja visszarántani. A nemzet a változott viszonyok kényszerítő hatása alatt az idegen nyomás alól akar szabadulni, Bécs pedig a régi jó ma-

gyar rabszolgavilág kellemes emlékeinek hatásától nem bír szabadulni.

Nem Kristófikékat akarják. Hisz ezek Bécsnek igen szociálisták és igen demokraták. Sőt a mi több, gemein népség. Bécsben a régi jó szabadelvű uralmat óhajtják vissza.

Ezért fáj az osztrákoknak a szivük. Ez pedig igen jó és igen kellemes állapot volt. Mert hirdették a nemzeti önállóságot, ami nem volt. Hirdették, hogy alkotmányos nemzet vagyunk, a mik nem voltunk. Hirdették, hogy egyenjogú állam vágyunk, ami szintén nem voltunk. Tehát az tetszett nagyon Bécsnek, a miről beszéltünk, de ami sehol sem volt.

Ezenkívül minden ujoncot, minden költséget úgy megszavazott az áldott emlékeztető szabadelvű párt — nyugodjék — mint a parancsolat. Játshattuk e nagyhatalmasdit és a nagy szövetség. Minden úgy volt, amint Bécsből diktálták. Minden úgy volt jól, a hogy Bécsben jónak tartották. A nemzet el volt ragadtatva a boldogságtól, mely a legalkotmányosabban árasztotta el az országot. Oh boldog idők, amikor Magyarország önként hódolt, sőt boldog volt, hogy Ausztria adófizető katonaszállító, adósságtörlesztő, iparcikkfogyasztó rabszolgái lehet.

Igen bizony! Így volt a szabadelvű párt 38 esztendő boldog uralma alatt. Istenem! Még a legendák világában is csak hét kövér esztendő jutott ki az emberiségnek és Ausztriának már eddig is 38 kövér esztendeje volt. Hát nem természetes, ha ezt ismét visszakívánják. Bizonyára ezt és nem a Kristófi szociálistáit kívánják. Azért hát nem kell hencegni a miniszteri bársonyszéken Kristófi uram! Mert a nemzet sem várja különben, hogy gyűlölettel megszabaduljon, mint Bécsben amennyire várják. A válasz

tások kiírásával is azért haboznak, mert nem szeretnék egyfelől a szociális mozgalmak nyilvánulását, másfelől — és most ettől tartanak — jobban félnek, hogy a nemzet ítélete, megint csak a nemzet javára billenti a győzelem serpenyőjét.

Ó hiszen, ha bizonyosak volnának abban, hogy a szabadelvű párt, a jámbor és együgyű Mungók ismét felülkerekednének és ismét ránehezednének közös érdekekkel az országra, már régen elrendelték volna a választást. Ne tessék azt hinni, hogy talán a haladópartra gondol valaki komolyan. Sőt azt se kell képzelni, hogy a haladópart létezik komolyan. Ez csak firma. A szabadelvű párt új firmája. A különbség az, hogy a nagy üzlet kis kereskedéssé változott. A nagy fűszerüzlet grájzleráj lett. Kristófi, a Fájlicsot és a többi boltosinast rögtön elcsapják, ha kilátás lesz a nagy üzlet visszaállítására, ahol aztán Bécsnek árulni fognak adót, katonát, költségvetést, vámuniót és sok más turóshátú közöslövet.

Csak hogy ennek egy nagy akadály van. Ez a nagy akadály az egész ország, az egész nemzet. Lehetetlenség, hogy a már felébredt nemzetet ellehessen altatni bármilyen szépen is simogassák Bécsben. Eppen úgy lehetetlen elnyomni, bár hogy is erőlködjenek Bécsben. A nemzet annyira tisztán lát, hogy lehetetlen többé elámitani. Aki azt hiszi, hogy a szabadelvű párt avult és korrupt eszméinek megnyeri a nemzetet, az szánalmasan együgyű. Nem, több annál. Politikai hülye. Ez a képtelenség életre való nemzetnél ki van zárva.

Ez annyi volna, mintha a kiszabadult rab önként visszamenne börtönébe. Ez annyi volna, mintha a nemzet öngyilkosságot követne el maga-magán.

Tibulya Menyhért, nyugalmazott kapitány.

— Ha a lányok tényleg olyan szépek, mint mondta, akkor menjünk.

Es elmentünk. A házuk, melyet Tibulya ur bérelt már a külseje is különbözött a többitől.

Az utcai oldalán négy nagy ablak; az udvaron veranda; s amik leginkább széppé teszik, azok a rozsmaringok, virágzó leanderek voltak.

Az első szobában egy ami valóban csinos leánnyal találkoztunk.

Köszöntésünket szemlélve és tülig pirulva fogadta.

A barátom oldalba lökött.

— Nos? . . .

Még mielőtt felelhettem volna, előttünk állott Tibulya ur. Tipusa a nyugalmazott katonatiszteknek.

Bemutakoztam. A lehető legnagyobb szívélyességgel fogadott.

... Mit mondjak még?

... Megismerkedtem négy leánnyal s mondhatom szebbek voltak, mint képzeltem. Szépek voltak és kedvesek; és úgy hasonlítottak egymáshoz, mint a görögdiunye a krumplihoz.

Mintha valami hárem összeválogatott legszebbjei volnának.

Azt, kivel először találkoztam, Málvának hívták és állítólag a legfiatalabb volt.

A legidősebbet Marguerit nek, az utánna következőket Sylvianak és Alicenak hívták.

Neveikhez hasonlóan eccentricusak voltak viselőik is.

Marguerit, mondta Molière „Tudós női”-től származnak. Sylvia a flirtölés művészetét értette kitűnően és észbontóan. Alice a jukker leányok mintaképe volt. És Málva . . . Mintha a költészet muzsája lett volna. Egyetlen öröme volt a szép vagy kevésbé szép könyvek, kiváltképen a verses-könyvek olvasása. . . . Egyedül andalogni a sűrű bokrok, a lombos kertfák között. . . . Hallgatni egy-egy a kertbe tévedt madárka csiosergését, vagy dalolását. . . . Elnézni boldog szívet a napkeltét, szomorúsággal, fájó melankóliával a lenyugvását. Ha tiszta, felhőtlen az ég, gyönyörködni a csillagok milliárdjaiban, kiválasztani a magunk — meg a „valaki” csillagát. . . . Ezekből állt Málva kisasszony tudománya.

És én többre tartottam ezt, jobban becsültem Marguerit tudakosságánál, Sylvia flirtölésénél, Alice race-ságánál.

Természetesen megszereltem Málva kisasszonyt.

Egyszer — éppen a plátánok alatt üdöglöttünk, bevallottam szerelmemet.

Ő meghallgatott. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy elfogadta följánlott szívemet, hanem, hogy az egész vállomás

alatt úgy hallgatott, mint egy több százados sir.

Máig sem tudom, mi bátorított föl annyira, de való igaz, hogy szavaim végeztével megcsókoltam. Előbb a kezét, aztán az ajkát.

Málva kisasszony a várva-várt válaszcsók helyett fölkel és — otthagytott.

... De a verandáról megegyeszer viszanézett.

Ez a tekintet belevésődött szívembe és még ma is Verdi regiemje zsong a fülemben. ha véletlenül rá gondolok . . .

Másnap előkerült a három lakk (frakk lakk és lakk) meg a fehér keztyű.

Beültem Tata város egyik — vagy egyetlen, kiérdemült bérkocsijában és elindultam Tibulyáékhoz — lányt kérni.

Tibulya ur — ezen ma is esodálkozom — úgy látszik már tudta jövetelem célját, mert teljes diszkrétetben várt.

A szokásos bevezetés, egy néhány frázis, elavult közlés elmondása után — völgyény voltam.

Tibulya urnak semmi ellenvetése, csak egy viszont kérése volt.

Pillanatnyi pénzzavarára hivatkozva kétáz pengő forintot kért kölcsön.

... Tölem! . . .

En hat órai halasztást kértem, s a hat óra elielte után egy vekker óra pontosságával újra ott voltam Tibulyáékknél.

A kölcsönkért pénzt vittem. Tibulya ur

Aki elegáns divatos tavaszi felöltőket akar vásárolni,

telintse meg ujonnan megnyilt DARVAS EDE női felöltő áruházát a főtéren. A kistemplommal szemben. 167-x-2

Bécsnek tehát nem telik öröme a szabadelvű Mungókat egy táborba lát hatni, mert azokat a nemzet szétverte örökre. De remélnék. A vízbehaló is kapaszkodik a szalmaszálhoz, hátha menekül. Ezt a szalmaszálát most a Fejérváry-féle silány ügyvivőség képezi. Egyelőre ez is jó. Hátha addig tartogatják és addig nyomorítják velük a nemzetet, a míg végre, megunván a sok hóboros visszaélést, — megadjuk magunkat annak, a kit Bécsből importálnak.

Ez a feltevés minden valószínűség szerint tévedésen alapszik. A nemzet el van határozva arra, hogy nem enged, mert az élet és becsület kérdése. A védekezést pedig zajtalanul, de hathatósabban végzi, mint valaha.

Aki a nemzet kezén forgó vagyonnak csak a legesekelebb részét is idegen birtokába juttatja, meglopja nemzetét!

Ne panaszkodjunk!

(G.) „Az önkény mint olyan ellen nem éreznek az emberek ellenszenvet; de ami nekik nem kedves, ami fellázítja, megcsömörltet és elkészeríti őket, az a taktika és ketalakuság, jobban mondva az a képmutatás, melynél fogva az ember mást rászédni, egyenesen szólva megcsalni akar, mint ahogy mi vagyunk jelenleg, amidőn azt mondják nekünk: szabad sajtótok van és ez nem igaz; felettetek csak a törvény itél és ez nincs úgy; szabadságtokat nem akarjuk megcsorbítani s épen az ellenkező történik; nemzeti mivoltotok nem lesz veszélyeztetve s ez merő hazugság s így tovább. Excellenciád! ily hatalomkezelés, ily szenteskedés (Tartuffiade) utoljára a legcsöndesebb vért is tajtékzó dühvel tölti el, ami előbb-utóbb bizonyosan kitör, kivált ha ezt oly bárgyuan tesszük mint Excellenciád — vakágában-e vagy észkorlátoltsága miatt? nem tudom — csak közelebb is a legkorlátoltabb parancsok egész sorát bocsátotta a hatalom alatt álló milliókra, a miket mindenki számandóan együgyűeknek s oly sajnálatot érdemlő meszterként fogásoknak és ügyetlen szemfény-

vesztésnek tart, amin csak nevetni és játékosát megvetni lehet“.

Igy irt gróf Széchenyi „Ein Blick auf den Rückblick“ című könyvében Bach Sándor es. kir. belügyminiszternek. Terringettét, de unalmas is az a történelem; folyton és folyton ismétlődik. Mit is mond a híres Akiba a nap alatt történőkről? Ha egy újabb Széchenyi a mai kormányának írta egy „Blick“-et, vajjon mi foglaltatnék ebben? No ne gyanúsítsunk; nekünk sajtószabadságunk van. Hogy hébe korba elkoboznak egy pár fővárosi vagy vidéki lapot; hogy a sajtótermékek postai szállításánál életbe léptettek néhány vexatörikusnak látszó intézményt, annak a „rend“ érdekében úgy kell lennie. A törvény is itél felettünk, hogy a különféle biztosok néha miként magyarázzák a törvényt, az az ő felfogásuk dolga. A szabadságainkat sem akarják megcsorbítani; hogy az országgyűlés feloszlásánál egy kissé összeütközésbe jöttek a formával, hogy a vármegyék és városok autonómiájának felfüggesztése kissé abszolutisztikus izü; ugyan édes atyámfiai! már ki lesz olyan ráteremtő az ilyen csekélységek. A nemzeti érzésünk respektálása ellen sem lehet panaszunk; mert az már igazán furcsa kivánság tőlünk, hogy inkább az a pár ezer tiszt, aki iskolázott intelligens ember, tanuljon magyarul, mint az a sok százezer bugris paraszt németül! Na még ilyest, hová jutna akkor „meine Armee“? Ilyen apróságért nyomorba és szenvedésbe sodorta a lelketlen koalíció az egész nemzetet! Igaz ugyan, hogy talán a vezényleti nyelv kikapcsolása mellett is aligha vergődöttünk volna zöld ágra, mert nyitva maradt volna a külön vámtérület kérdése és Ausztriában azt mondják: minek a kéz, ha nem tudok vele zsebelni; minek a hatalom, ha nem tudom a gyarmatom fenntartására használni? Mint látható, nekünk mindenünk van és panaszra semmi okunk sincsen. Csak egy pár, kormányra vágyakozó, arisztokrata és ügyvéd, no meg néhány újságíró okvetetlenkedik és zavarja Archimedes Géza szép köreit. De ha már olyan nagyon vágyakoznak a kormányra, hát miért nem engedtek egy kicsit az elveikből? Hiszen tagadhatatlan, hogy mindannyian az intelligencia oly fokán állanak, hogy nekik a nemzeti eszme inkább lehet frázis, mint a köznépnek, mert kozmopolita képzettségükkel bárhol a külföldön is vivhatnának ki pozíciót; hadköteles fiaik ki-

lencvenkilenc százaléka tud németül és így nem szorul annyira a magyar vezényleti nyelvre, mint az a szegény magyar parasztlégény, kinek a katonasor főképen az idegen nyelv miatt kinszenvedés? Hatalmi aspirációkat oly könnyű szerrel kielégíthették volna, hiszen híres recipék szerint nem kellett volna hozzá egyéb, mint egy kis elv-felfüggesztés és a megfelelő arcbőr!

Nem tehetők! Mert elvhűségükkel ugyan muló bajt idéztek fel, de elveik megtagadásával az örvény széléhez sodorták volna nemzetüket. Egy nép csak addig nemzet, míg egy közös eszme hevíti, melynek szent lángja vezéresillagként irányítja a történelem göröngyös és vészes mélységekkel teli útjain. Oltásot ki e lángot a nemzet szívében és a nép lomha tömege el fog széledni, mint a vezérét vesztette nyáj a sötétségben. Amíg él bennünk a nemzeti eszme, addig meddő a hatalom legellenségesb erőlködése, mert az eszme erősebb a legdurvább erőszaknál! Ez eszme volt az, mely végre még mindig győzelmeskedett tatárral és törökkel, osztrákkal és e haza saját szentségtörő fiaival szemben is.

Ne panaszkodjunk tehát, ha szentségünk védelme ismét borús napokat hoz reánk. Alkonyat után virradat. Jobb rövid ideig a homályban küzdve szenvedni; mint oly álomba szenderedni, melyből sem felbredés, sem feltámadás többé nincsen! Míg vannak vezéraink, kik erős kézben tartják a hazaszeretetet, a nemzeti eszme lobogó zászlaját, ne csüggedjünk, ha göröngyös is az út, kövessük őket lelkünk teljes hevével, míg ismét feltűnik a szabadság szép csillaga és addig ne panaszkodjunk!

Szegény magyar fonógyarak! Ha így haladunk, maholnap becsukhatjátok kapuitokat, hiszen még 1904-ben is 2,419.000 korona értékű pamutcsernát vásároltunk osztrák kollegáitoktól. Magyarok! Ne vétkeztek!

S Z I N H Á Z.

Péntek, ápr. 6. „Essex gróf,“ dráma. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének harmadik felléptével. B.

Szombat, ápr. 7. „Létért való küzdelem“ színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének negyedik felléptével, Bérletszünet.

Vasárnap, ápr. 8. d. u. „Józsi,“ bohózat. Bérletszünet.

Este: „Borgia Lukrétia,“ tragédia. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének utolsó felléptével. Bérletszünet.

Bérlet 153 szám (C.)

Szerdán, 1906. évi április hó 4-én:

JÁSZAI MARI első felléptével:

Stuart Mária.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta: Shiller.

Fordította: E. Kovács Gyula.

S Z E M É L Y E K:

Erzsébet királynő	— — —	Jeszenszky.
Stuart Mária	— — —	Jászai Mari.
Schrewsbury	— — —	Deési Alfréd.
Burleigh	— — —	Győre Alajos.
Leicester	— — —	Szakács Andor.
Davison	— — —	Juhai József.
Kent gróf	— — —	Szilágyi Ernő.
Mortimer	— — —	Ternyei Lajos.
Aubespine	— — —	Katona Imre.
Bellievre	— — —	Nagy Pál.
Paulet	— — —	Vadász Lajos.
Melville	— — —	Krasznay Ernő.

Holnap, csütörtökön, április hó 5-én: Jászai Mari felléptével:

Lady Windermere legyezője.

Színmű.

olvasás nélkül zsebre vágta a papirosra festett angyalkákat és discretiót kérve elbocsájtott.

Ami ezek után következik az osupa keserűség, csalódás.

Ugyanazon napon mintha összebeszélünk volna, a többi Tibulya lányok kezeit is megkérték a tatai aranyifjuság legkimagaslóbb alakjai.

Tibulya ur — mint engem — őket is meghallgatta; mint nekem — nekik is ígért egyet egyet lánya — és végül — mint tőle, tőlük is kölcsön kére kisebb nagyobb összegeket.

— És másnap eltűnt az egész Tibulya család.

Elhagytak. Tehát a négy ex-vőlegény-nyel meg egy csomó csalóssággal együtt.

A lánykérés története persze kitudódott, de Tibulya ur no meg az ex-vőlegények pénzének holléte nem.

Raadásul kigunyoltak az emberszeretét tatai bennszülöttek.

Abban biztunk, hogy az idő, minden bánatnak a legbiztosabb orvoslója, majd csak elfelejteti velök az esetet, de sajnos rémségesen csalódtunk.

A helybeli lap terjedelmes és boszantó cikkeiben foglalkozott velünk.

A „leányvásár“ — „Négy leány — négy vőlegény — egy férj sem“ . . . „Tibulya ur lányai“ stb. címek alatti tartalom

olvasását megírva, a távozás hímes mezejére léptünk és mint Tibulya ur, mi is ott hagytuk Tatát.

— En Pestre kerültem.

Egy nap — azaz este — más foglalkozás hiányában, betértem egy X. utcai tizedrangú kávéházba.

És ott találkoztam velök.

De Tibulya urtól „Tábori“ ur! a nyugalmazott kapitányból karmester, s a lányokból női zenekar lett.

És most mind Sylvia természetéhez idomultak: valamennyien flirtölnek.

S ha néha, — mert újból megismerkedtem velök — eszökbé juttatom Tatát, kik befogadnak mindent.

Sőt Tábori ur, az egykori Tibulya azt erősítgeti, hogy Tata nevű város nincs is Magyarországon, mert még a tatárjárásakor kihalt, elpusztult.

De Mályva kisasszonynak könnyes lesz ilyenkor a szeme és vöröses az arca.

Az erős dohány füstöt okozza, de én tudom, hogy egy édes csók, egy forró ölelés emlékeit siratja . . .

— Uraim! Csönd! . . .

Kezdődik az előadás!

„Az élet komédiája . . .“ előadja a Tábori féle női zenekar . . .

Csonka Dániel utóda önműködő görfüggöny szerelő **5 évi jótállás**, ugyanitt megrendelhető mindentéle redőnyök feltűnő olcsó árban. Debrecen, Szent Anna-utca 40 szám. **Szék szövőde.** 211-10-2

Kondor Ernő búcsúja. Kedden este bucsuzott el a debreceni közönségtől Kondor Ernő, a ki a kassai szintársulathoz szerződött. Kondor Ernőt szerette a közönség s mint zenésznek is sokat tapsolt a Csöppség előadásain. Szeretőknek barátai, tisztelői, de általában a közönség szépen adtak kifejezést. A színház szépen megtelt és színre léptekor hosszantartó tapssal fogadták. Egy szép ezüst és két babér koszorút kapott. A Gyurkovics leányok Horkay-ját játszotta, mely egyik legjobb szerepe s felvonások után számtalanszor tapsolták lámpák elé. Az előadásból most is kivált Szabó Irma kedves, ötletes Mici je és Sarkadi Vilmos Gidája. A többi főbb szerepeket Szakácsné, Szakács, Krasznay, Markovics Margit játszották.

Jászay Mari fellépései. Ma este kezdi meg több estére terjedő vendégszereplését Jászay Mari, a legnagyobb magyar tragika a Stuart Mária a klasszikus drámában. Holnap a Lady Windermere legyezője c. színműben lép fel. Holnapután pedig egyik leghatalmasabb alakítását mutatja be az Essex gróf c. drámában. A vendégszereplés iránt igen nagy az érdeklődés, dacára a mérsékelt felemelt helyáraknak. És ez természetesen is, miután a Jászay Mari szerepkörében nálánál nagyobb magyar művésznőt nem ismernek.

Jászay estére egyszerre válthatók jegyek a színházi pénztárnál.

H I R E K.

Tulipán-dal.

Viruljak tulipánok
Viruljak.
Szívünk, büszkén hadd dobogjon
Alattatok.
Hirdessétek világgá, hogy
Fölebredtünk,
Hogy hazánkért valamennyin
Egyek vagyunk, egyek letünk!

Magyarország nem lesz mindig
Szabad préda,
Árulók és idegenek
Marialéka.
Megvédjük az önkény ellen
Igazsággal.
Fegyver ellen egy bűbajos,
Csodatévő virágszállal!

Hanem ezt a virágot csak
Az viselje:
A kinek ott e hazát
Szíve, lelke!
Hadd lássuk, hogy ki ellenünk?
Ki mellettünk?
— Harmadizig, ezerizig
Kit gyölölünk, kit szeressünk?!

Tavaszodik a természet,
Tavaszodik . . .
A világon örök-törvény
Uralkodik.
Tél-apókák hasztalanul
Agyarkodnak:
Maholnap itt nefelejtsek,
Tulipánok virágoznak!

. . . Viruljak tulipánok,
Viruljak.
Szívünk büszkén hadd dobogjon
Alattatok.
Hirdessétek világgá, hogy
Fölebredtünk . . .
Hogy hazánkért mindhalálig
Valamennyin egyek letünk!!

Szabolcska Mihály.

Nem hiába!

igyekszik mindenki a **Neumann Testvérek Tiszapalotában** levő **Cipő, Kaap és Uridivat** kereskedését felkeresni, mert ott valóban a legelegánsabb, legizlésebb és legnagyobb választéku **Cipő és Kalap** újdonságok érkeztek, melyek a legolcsóbb árakban szerezhetőek be. 167-10-1.

Gyönyörű fekete és színes kivágott és átkapcsoló CIPŐK hölgyek és gyermekek részére,

167-10-5

— **Teljes tanácsülés.** Ma délben teljes tanácsülés volt a városházán, melyen a pénteki közgyűlés tárgyait készítették elő.

— **Az oláh bakák megérkeztek.** Ma reggel 7 órakor érkezett Debrecenbe katonai különvonaton Marosvásárhelyről a közös 61. ezred 2. zászlóalja, amelynek legénysége tulnyomó részben oláh fiukból áll. Hogy fogalma legyen a legmagyarabb város polgárságának arról, hogy mennyire „közös” ez az ezred, ime közöljük a zászlóalj tisztikárának névsorát. A parancsnok Luzzi Engelberth őrnagy, a századosok nevei: Kollab, Mrasek, Walther és Nagy, ez utóbbi magyar, a főhadnagyok nevei: Ehrenhöfer, Kolling, Konopacsek és Hager, a hadnagyok: Dala, Lates, Maniu, Welko és Dömötör, talán ez utóbbi is magyar, az ezredorvos pedig Kornhauser. Az bizonyos, hogy a nevük hangzása nem kellemes a magyar fülnek. Az oláh fiuk azonban nem olyan magyarfalók, mint gondolná az ember, mert igen ügyes nótát hoztak a bérces Erdélyből. A nóta sokat mondó. Hevenyészett magyar fordításban így szól:

Magyar ember jó ember,
Oláh ember jó ember,
Csak az osztrák gazember!

Az antiszemita világban persze nem az osztrákról szólt a nóta, no de hát ez is jele az idők változásának. A magyar nemzet fenntartása érdekében eljutott már az erdélyi havasok közé is.

— **Felebbezés a Hatvan-utcai választás ügyében.** Az igazoló választmány kedden délután tartott ülésén 1 szótöbbséggel megsemmisítette a Hatvan utcai városatyaválasztást. A habarék-klikk öröme azonban még korai, mert az igazoló választmány határozata ellen a megválasztott városatyák a bíráló választmányhoz felebbeznek, sőt még azon túl is lehet felebbezésnek helye: a közigazgatási bírósághoz. Így aligha van kilátás új választásra.

— **Japán felolvasás Debrecenben.** Zombory Gyula fővárosi hírlapíró társunk, volt Japán-utazó, néprajzi körútjában városunkba érkezett, hogy az itteni tanintézetek és társaskörökben a messze keletről előadásokat tartson. Különösen Japánországról és népéről tanulmányos érdekes dolgokat tár a hallgatóság elé, mely előadásokról, szerte hazánkban, a papnövevény, főgimnáziumok, egyéb tanintézetek és kaszinók elismeréssel szólnak. Érdeklődéssel nézünk a tarkabarka keleti dolgok elé.

— **Járványok Hajdúvármegyében.** A megye fővárosához érkezett hivatalos jelentés szerint a vörheny Tiszacsegén, a kanyaró pedig Balmazújvároson, Püspökladányban és Kabán járványszerűen fellépett.

— **Közigazgatási bizottsági ülések.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága négy hónapi szünetelés után holnap, esütörtökön délelőtt 9 órakor Naszádi Iván királyi biztos elnöke alatt ülést tart. Az albizottságokat alakítják meg és a felhalmozódott ügyeket intézik el. Az ülés két napig is eltarthat. Debrecen város közigazgatási bizottsága is holnap délután tart ülést Kovács József polgármester elnöke alatt.

— **Ki kell dobni az osztrák szenny-
lapot.** Magyarországon sok ezer példányban

kézenforgó „Wiener Karrikaturen” élelap, mely a múlt vasárnap gyalázatos, csak osztrák szemtelenségtől kitelhető képpel gúnyolta ki a magyar ipar mozgalmát és a tulipánakciót. Ezért Szeged, Kolozsvar, Veszprém és más város minden kávéházából kitiltották a szennylapot. Nekünk is feltűnt az élelapnak minősíthetetlen eljárása, de nem akartuk hangoztatni, vártuk, hogy a debreceni kávéosok saját jószántukból küldjék vissza. Ez mai napig még nem történt meg, tehát most felszólítjuk az összes magyar kávéosokat és vendéglősöket, hogy ezt a magyarfaló orcátlan sajtószennyet az egész vonalon bojkottálják. A megbotrántozást szülő kép magyar címet viselő perselysértést ábrázolt, melybe a főúri hölgyek ékszereiket és testi ruháikat rakják bele.

— **Hamisított tulipánjelvények.** A tulipánjelvényekkel indított nemzeti mozgalmat néhány haszonleső vigé akarja kompromittálni. Hamisítják a tulipánjelvényeket. Ma például Debrecenben a következő szövegű cédulákat osztogatták:

„Tulipán jelvények

kaphatók:

Fehérló szállodában

2 sz. szoba.

Viszonteladók

kerestetnek.”

Utána jártunk a dolognak és kitűnt, hogy a tulipán-vigé a saját szakállára csinál üzletet. A jóhiszemű közönséget figyelmeztetjük, hogy valódi tulipánjelvények kizárólag csak Kaszanyitzky Endre piac-utcai üzletében kaphatók. Aki ott vásárol tulipánjelvényt, az nem bécsi hamisított tulipánt visel.

— **Szerencsétlenség a Nagy-
erdőn.** A városi Nagyerdőn fákát döntötték hétfőn délután Barna Bálint, Nagy Imre, N. Nagy Bálint, Sándor József és N. Nagy József munkások. A közelben állt a kocsijával Kiss István Meszena utca 8. sz. a fuvaros. A kocsin 25 éves István nevű fia ült. A munkások vigyázatlansága folytán az óriási fa hirtelen kidőlt, a két lovat agyonütötte, míg Kiss István 25 éves legény súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Hazafias kereskedők.** A most megindult iparvédelmi mozgalom nem csekély jelentőségű eredménye az a néhány szavas figyelmeztető felhívás, melyet néhány debreceni kereskedő üzletének falán olvastunk. A hazafias kereskedők előre tudtára adják a bécsi vigéceknek, hogy abban az üzletben ezentúl osztrák portékát nem árulnak, tehát kímélik meg az üzletet mindennemű látogatósaiktól. De csak úgy volna jó és üdvös a magyar iparra nézve, ha minden üzlet ajtaján láthatnók már ezt az erélyes felszólítást. A példát követni kellene minden kereskedőnek a magyar ipar és kereskedelem felvirágoztatása érdekében.

— **Megszökött öngyilkos.** A rendőrség kedden délután 4-5 óra közt értesült, hogy a Bethlen utca 74 sz. a házban öngyilkossági kísérletet követett el Márton Lajosné Molnár Julis hajduszoboszlói születésű 21 éves menyecske. Az öngyilkosság oka a régi nóta: — megesett. Elkeseredésében gyufaoldatot ivott. Mikor Fehér Mihály rendőrbiztos dr. Balkányi Ede kerületi orvosral a helyszínen megjelent az öngyilkos-

jelölt megszökött. Tulakozódtak utána a kórházban, a bábaképzőben, de nem volt ott. Végre ma reggel a volt gazdája, a r. kath. temető öre bevitte a kórházba, ahol súlyos betegen fekszik.

— **Betörés.** Ma hajnalra virradóra Orosz Sándor szatócs és csaplárosnak a Vilmos huszárok laktanyája bolijába ismeretlen tettesek betörték. A bolt ablakfáját fesszítették ki és úgy hatoltak be az üzletbe. Készpénzt nem találtak, így csak a bort és pálinkát vitték el. A csendőrség nyomoz.

— **Esküdtzéki tárgyalás a J. Ö. T-ban.** Szép eszmét valósított meg a Joghallgatók Tudományos Társasága, mikor kedden este fikív büneket folytán esküdtzéki tárgyalást rendezett. A nagy érdeklődés mellett megtartott gyűlés élénk tanúságot tett jogászaink képzettségéről és komoly munkálkodásáról. Az esküdtzéki tárgyaláson az elnök szerepét H. Kiss Pál, a szavazó bírákét Liedermann Henrik és Sáfár László, a védő tisztét Padrah Kálmán töltötték be, a védők szerepében Göbel Károly és Boross Géza tűntek ki. A tudományos színvonalu gyűlés dicséretére válik a jogász önképző társaságnak.

— **Zártkörű hangverseny.** A debreceni kereskedő társulat kebelében működő dalárda f. hó 7-én szombaton este sikerültnek ígérkező hangversenyt tart az „Arany Bika” dísztermében. A különösen vonzó műsor kedves számaiból kiemeljük Vályi Nagy Gusztáv pályadíjat nyert „baka nótái” melynek bájos natural izét maga a költő adja meg. — **Benyát:** Emil a dalkör buzgó elnökének cimbalom szólója is páratlanul kellemesnek ígérkezik, Benyát Emil még nyilvánosan nem szerepelt, azonban kik hallották precíz szép, tiszta játékát, megelégedés hangján beszélnek művészi zsenialitásáról. A dalkör is szorgalmasan tanul, majd minden este halattják kossuth-utcai együttesben szép magyar dalokat, a honnét az esti szellő vándor szárnyain tovább viszi csendesesen síró, bus panasz nótáikat a debreceni magyarság nemesen érző szívébe. Kálmán és Imre, a „Merkur zenészek” pedig gondoskodni fognak kitűnő muzsikáról a dalhoz úgy, mint a tánchoz egyaránt.

— **Az örült ügye.** A nagyállói tébolydából megszökött Szilágyi Gábor még mindig a debreceni kórházban van. Az igazgatóság nem akar felelni érte és vissza akarja szállítani Nagyállóra Egyelőre azonban, míg panaszai dolgában a vizsgálatot be nem fejezik, még itt marad.

— **Elvert mezőrendőr.** A vásárban végzeti szolgálata után kedden este a csárdába ment Balog Miklós mezőrendőr. A csárdában éppen verekedtek. Szilágyi Mihály és János Csapó kert 47. sz. s. lakosok verték kegyetlenül Burai András szocialista munkást. A kötelességtudó mezőrendőr közbelépett, de vesztére, mert a Szilágyi-testvérek úgy helybenhagyták, hogy lepedőben vitték haza.

— **Sikkasztás vádja alatt.** Ma délelőtt Deutsch Ede kereskedő feljelentést tett a rendőrségen Gönczi László volt titkos rendőrügynök ellen, akit azzal vádol, hogy 120 korona értékű kerékpárját elsikkasztotta.

— **Zálogházak és a bélyegilleték.** A kereskedelmi ügyvivő értesítvén arról, hogy több kézi zálogüzlet-tulajdos a zálogjegy lejárt, meghosszabbítása, kiváltása és elárverezése közötti időtartamra a zálogkölcsöndij teljes összegét, tehát a kincstári illetéket is beszedi a felektől, holott a kincstár tőlük az illetéket nem követeli — felhívta a másodfoku iparhatóságokat, hogy értesítsék a kézi zálogüzlet-tulajdonosokat, hogy e tényük törvénybe ütközik és büntendő. Együttal elrendelte, hogy ez a tilalom a zálogházak látható helyén kifüggesztessék reá nyomassék a zálogjegyekre is.

— **Temetkezési bál.** E hó 7-én tartja meg a „Debreceni Eise Temetkezési Egylet” évi rendes bálját a „Korona” vendéglő dísztermében. A rendező bizottság mindent megtesz, hogy a kedélyesen mulatni óhajtó közönség a bálon magát a legjobban találja. A zenét Veres Tóni kedvelt bandája fogja szolgáltatni. E kedélyesnek ígérkező mulatságra a jegyek előre válthatók Varjassy Gyula ur kosárkötő üzletében, Dr. Király Péter ügyvéd ur irodájában és Simon István ev. z. tanító egyleti aligazgató urnál és 7-én este a pénztárnál.

— **Vadásztársulati közgyűlés.** A debreceni vadásztársulat április 16-án délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését a városháza közgyűlési termében.

— **Katonabeszállásolás megváltása.** Felhivatnak mindazon háztulajdonosok, akik házaikat folyó 1906 évi május hó 1-től, 1907. évi május 1-ig terjedő egy évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban május hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza I. emelet, 19. számú ajtó) d. e. 9-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5 óráig annyiával is inkább bejelentésük, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételni nem fognak. A városi tanács.

— **Ha a talyigásló megvadul.** Huszti János Csapó kert, II. járás 59. sz. a. talyigás kedden este a Csillag-utcán gyors vágatása következtében az ott haladó Posta Lászlót és fiát Istvánt Csapó kert I. járás 33. sz. a. elütötte. Az apa a fején, a fiu pedig a kezén jelentékeny sérülést kapott, úgy, hogy beszállították a kórházba.

— **Felsült betörők.** Ma hajnalban 3-4 óra közt Boruzs István Rakovszky u. 19. sz. a. szatócs üzletébe ismeretlen tettes be akart törni. A reszelő hegye azonban az ajtó nyílásába beletört mire a betörő megugrott. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Teljesen feloszlik Mentze Henrik ujdonságok áruháza Piac- és Szent Anna utca sarkán. Virág vázák, tükrök, képkeretek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bőrdöngők s mindenféle olcsó ujdonságok beszerzési áron alul árusítatnak el.**
139 x-26.

— **Magyar ember nem használ mást, csak a bires Hajdusági pedrót,** mely legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca.
107-x 29.

TAVIRATOR.

Lányi megy, Geguss jön.

Budapest, április 4. A hivatalos lap mai száma közli Lányi Bertalan igazságügyvivő felmentését és Geguss Gusztáv főügyésznek igazságügyvivővé való kinevezéséről szóló királyi kéziratokat. A király Lányit „elösmeréssel” mentette fel.

Hiu reménykedés.

Budapest, április 4. A kibontakozás reménye is elveszett már. Mindenféle újabb politikai pletyka hiábavaló. A kormánynak most már eltökélt szándéka, hogy nem tér vissza az alkotmányos utra. Van már elég embere a darabont kormánynak, akik felkinálják szolgálataikat az önkénynek. Már két három miniszter távozása sem okoz már nehézséget. Van elég, telik a szemétdől.

Politikai pletyka.

Budapest, április 4. Ma délelben a Kossuth Lajos utcai korzón a néppárti képviselők azt hírsztelték, hogy Fejérváry Géza báró 11 órakor meglátogatta Barabás Bélát, akinél jelen volt Kossuth Ferencz is, s háromnegyed óránál tovább tárgyalt vele. A hirt Hentaller Lajos, a vezérlő-bizottság tagja

is megerősítette. Hogy megtörtént-e ez a látogatás és miről tárgyaltak, arról még délután 5 óráig nem érkezett határozott hír.

Azonnali bevonulás.

Budapest, április 4. A hivatalos lap mai számában királyi parancsot közöl, amely szerint a honvéd póttartalékosoknak azonnal be kell vonulni. A parancs országsszerte a legnagyobb elkeseredést fogja szülni.

Fejérváry ismét Bécsben.

Budapest, április 4. A fődarabont holnap újra Bécsbe megy és magával hozza onnan a királyi döntést a választások elnapolásáról, amely a hivatalos lap vasárnapi számában fog megjelenni. Geguss igazságügyvivő is Fejérváryval megy, hogy esküt tegyen.

Csapó — a csirkefogó.

Budapest, április 4. Pest vármegye központi választmánya ma délelőtt Csapó Lóránt kinevezett alispán elnöksége alatt ült össze. Megjelentek az ellenzéki bizottsági tagok is, akik köszönés nélkül léptek a terembe és a zóldsztalnak hátat fordítottak. Förster Aurél egyszerre felugrott és így szólt az elnökölő fiókdarabonhoz:

— Csirkefogó! mért nem távolítja el innen a rendőroket? Azért ugye, mert nyomorult rongyületét félti!

Witte bankigazgató lesz.

Péterváry, április 4. Mint a Times levelezője értesül, a birodalmi дума összehívása után Witte távozni fog és bankigazgató lesz.

Ujabb mentés.

Páris, április 4. Ma reggel a 4. számú tárnából még elevenen mentették ki az egyik elömuakást. A mentést serényen folytatják, mert még vannak élők odalent.

Hamis kártyások barlangja.

Budapest, április 4. Ma hajnalban a rendőrség az Andrássy uti Lyon kávéházat meglepte és ott 70 hamis kártyást tartóztatt le reggel 5 óráig. A főbűnösök Sztankovszki József, Brett Pál Bródy Jenő, Kovács Imre, Petrovics Steiu Jakab notórius hamis kártyások.

Letartóztatott tábornok.

Péterváry, április 4. Kolesovnyikov tábornokot letartóztatták. A letartóztatás a cár rendelkezésére történt.

Bubics püspök zsarolója.

Budapest, április 4. Az itélőtábla 24 órai időt adott Bubics püspök ügyvédjének, Hets Ölonnek, hogy igazolja, adott-e felhatalmazást neki bünper indítására a püspök. A tábla pénteken dönt a letartóztatott Hajnóczy József álhirlapíró szabadlábra helyezése ügyében.

Tatár rablók.

Erzerum, április 4. Akta környékén rabló tatárok támadták meg az örmény lakosságot. A kozákok szétverték a rablókat, kik közül 2 meghalt, 5 megsebesült.

Közgazdaság.

Hogy romlott meg a kisipar. Más hol a gyáripar csak önállóságától fosztja meg a kisipart, csak a függetlenségét s a saját műhelyét veszi el tőle, de nem a kenyérét is; mert az elvett kenyér helyett ad neki másikat, biztosabbat, gyakran többet, mert gyári munkássá, gyári munkavezetővé válhatik. Nálunk nem a magyar gyáripar veszi el a magyar kisiparos függetlenségét, hanem az osztrák gyáripar teszi tönkre megélhetését; idegen nagyipar veszi el kenyérét, hogy idegen munkásoknak adja. Az így tönkretett magyar iparosnak csak egy útja van: a kivándorlás, mert nincs itthon módja, hogy beálljon a nagyipar szolgálatába, mert ez is idegen, mert ennek a nagyiparnak ott-hon a maga hazájában is elég munkabér

áll rendelkezésére. Miért van ez így? Azért, mert a tőke Magyarországon nem mer vállalkozni ipari befektetésre, mivel nem lát maga előtt fogyasztási piacot, melyet az osztrák ipar már le nem foglalt volna.

Szappan-iparunk. A magyarországi szappangyárosok egylete közelebből tartott közgyűlésén, az évi jelentés élénk képét mutatja, az osztrák versenyek hazánkban való terjedéséből következően a magyar szappanipar terén beállott válságos helyzetnek. Hiteles statisztikai adatokkal bizonyítja a jelentés, hogy az Ausztriából jövő szappanmennyiség évről-évre tetemesen nagyobbodik. Még 1897-ben a behozatal 27.000 méterméterét tett ki, addig 1905-ben nem kevesebb, mint 80.000 méterméterét hoztuk be 5 millió korona értékben. És e jelenséggel szemben mit látunk csak itt a mi kis bércecs hazánkban is? Az utolsó falusi asszony is kárba hagyja veszni a szappanfőzésre alkalmas zsiradékot és drága pénzen „követeli” a „Schicht”-féle, vagy a „Kulcs” és „Szarvas” jeggyel ellátott osztrák szappant, míg az „Ezke”, „Flóra”, „Csirák”, „Szebeni” stb. mosószappanoknak hírére sem ismeri. Bizony nagy szolgálatot tehetnének a falusi papok, tanítók, jegyzők és birtokosok, ha a népet fölvilágosítanák a visszaszállás helyzetéről s oda hatnának, hogy a falusi szatócs üzletektől teljesen kiszoruljon az osztrák szappan. A fentebbi számok még azt is tudni adják, hogy milyen nagy szükség van hazánkban szappangyára, csak hogy a hazai fogyasztást ellássuk; mégis mikor a kolozsvári kiváló híri szappangyár üzemeltetés céljából részvények aláírására felhívást bocsát ki, el is jelentkezik valaki: inkább a takarékpénztárakban hevertetik a pénz 4-5 %-ra, mikor egy ilyen vállalatban 10-15 %-ot is hajtana az. Kinek szeme van a látásra — az lásson!

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, április 4. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 125-127 fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 138-139 fillérig. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 138-139 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138-140 fillérig. Sertéslelészám: 1906. április 1-5 napján volt készlet 47.864 drb. 1906. április 2-dik napján felbajtatott 776 darab. 1906. április 2-dik napján eszállított 504 darab. 1906. április 3. napjára maradt készlet 48.136 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti szu-ómarhavasár, április 4. Felhajtott 712 darab élő borjú, (közte 8 rugott), 1 darab leölt borjú. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 92-104 fillérig, kivételesen 106-108 fillér, hőzépminőségű élő borjúkért 80-90 fillérig, leölt borjúkért 120 fillér, silány és rugott borjúkért 68-78 fillérig. Az irányzat élénkebb volt, az árak változatlanul maradtak.

Bécsi sertésvásár. Szent-Márk, április 4. Felhajtott 9025 darab sertés és pedig: 4267 darab zsir és 4758 darab hussertés. Árjegyzések: elsőrendű hizott magyar sertésekért 118-121 fillérig, kivételesen 122 fillér; szedett sertésekért 110-119 fillérig, lengyel sertésekért 102-124 fillérig kiigramonként élő súlyban, levonás nélkül. Az irányzat változatlan maradt.

Regény-Csarnok.

A szép boszorkány.

Írta: Pataky István.

I.

Az üdv 1706. évben került vissza Szántódra Szörös Szabó András, miután 14 hónapig a nagy Beresényi mellett szolgálta a kurucok igaz ügyét. Nem tudta senki úgy fujni a tárogatót, mint András, aki midőn szájához vette a híres hangszert, se látott se hallott, hanem fujta, amint az Isten engedte s a bánatos hangok messze elszálltak győ-

nyörőségére azoknak, akik hallhatták. S fujták a tárogató mellett a haza szabadságáért sokat nélkülöző hadfiak a híressé vált „Repült fecském ablakára” és a „Zöld asztalon ég a gyertya” nótáját.

No meg a Cedron Imre „Rajta rajta!” nótáját.

Ugy verd, a föld rengjen,
Az ég vissza zengjen,
Aki él meghallja,
Sőt ki meg van halva azt is felriassza,
Rajta, rajta, rajta!

Andrást megdicsérte nemcsak Cedron uram, hanem a később Rákóczyval Rodostóba bujdosott híres Czinka is.

A csatákban pedig elől járt András, mintha teljesen elfeledte volna, hogy hűség kedvéért Bogár Annának megígérte, hogy bizonyosan hazamegy s feleségül veszi.

Bizonyára most is ott jár szegény Anna a Balaton partján s várja mikor érkezik András csónakja a fogott halakkal. A tárogató hangja nem viszi el a somogyi oldalra, de András úgy fujta, mintha hinné, hogy annak az édes bánatos hangoknak oda is el kell jutni s Annának megnyugodni abban, hogy András még a haza dolgát nem intézte el s nem ér rá a maga, meg az Anna bánatával törődni.

Az majd ha az egész országból kipusztulnak a laboncok (mert hát csak nem azoknak való ez a szép ország) akkor haza megy hogy keblére ölelje az ő szépséges Annáját, s elvigye a paphoz azal a kéréssel: uram most már add ránk az Isten áldását, mert ezután már csak az ásó-kapa választhat el.

De bizony nem várhatta meg a laboncok teljes elpusztulását, mert egy csetepatéban egy laboncgolyó a jobb lábában keresztelt fekhelyet. Hiszen Andrásnak ez az egy golyó nem csinált volna bajt, de az volt a baj, hogy lóra nem ülhet. Nem tudta a lovat kormányozni a fájós lába miatt.

Busan bicegett Beresényihez 1706. márc. 16-án Keszthelyen.

— Végem van kedves fővezérem — panaszkodott majdnem sirva a tárogató. Vagy gyalogosnak kell lennem, vagy hazamenni.

Osztán én csak nem lehetek gyalogos? Mosolygott Beresényi.

— András fiam! Hiszen ha hazamegy akkor is hű leszel te hozzánk.

— Az én mindig, míg csak egy csep vérem lesz.

— Ha meghallod a tárogatót fujni, vissza jössz te ugye?

— De vissza ám.

— Ha nem lehet másként gyalogosnak is?

— Vissza én, akár ágyunak is.

— No látod fiam! Nem huztunk mégis eljöttél. Ha meghallod, hogy szükség van a bátorra, hívás nélkül vissza jössz ismét.

— Akár el se menjek.

— Csak eredj. Hej — sóhajtja a vezér hátha nem is látjuk egymást többé. Harc se lesz, szabadság se lesz.

— Kedves fővezérem, had maradjak itt.

— Nem, most csak eredj, pihenj. Most úgy is mindnyájan pihenünk a nagy alkudozásba, ki tudja meddig.

... Elisment András haza. Oda a Balaton partra, ahol gyermek éveit élte s a hol a lelkébe szivta a szabadság vágyát, ott a suttogó nádasok közt, a rengő habok tetején és a hol a szép Anna is várta.

Anna meg is várta. Mondták ugyan, hogy a szomszéd Kezdy Balog fia, a Jóska, azzal az ürügyvel, hogy Andrást már szót-vágták a laboncok, el akarta feleségnek csábítani, de a lány nem ment. Meg ott volt András öccse Szörös Szabó Dani, a híres vadász, ez sem engedte. Beszéltek olyat, hogy nem egészen a bátyja számára őrizgette. Sok mindent beszélnek néki az emberek minden alap nélkül. Akármint is volt a dolog, de bizonyos, hogy a Balog gyerek nem mert mukkanni a kuruc előtt, Dani pedig meg sem várta a lakodalmat, hanem elkérte az András ruháját s azt mondta, hogy elmegy Beresényihez tárogató helyett tárogatósnak.

(Folyt. köv.)

A közelgő
isz. husvétli ünnepekre
üveg és porcellán

edényeket

és mindenféle evőeszközöket ajánl

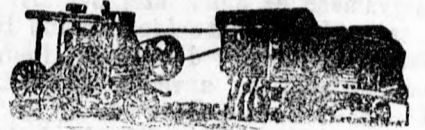
Blattner József

Debrecen, Csapó-utca 1.

Képkerekezéseket és üvegezési munkákat a legszebb kivitelben és jutányosan eszközöl. 212 x 1.

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb Benzínmotorok minden vadsza által,

Gizsgázott engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban a legelismertebb jászai cséplő-gépekkel, előnyös árakon és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Budapest, V., Váci-ut 30.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplőgépek mindenkor üzemből láthatók. — Teljes jótállás kitűnő-működésért. Árlap ingyen. 124-x-10

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevételi czéljából keres

A KINEK

ismerettség hiányán

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérré, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszszonyra, szakácsnőre, szobaleányra mosónőre, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, házmesterre, stb-re van szüksége

A KI

BERBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsi, lovat,

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban czélt ér, ha a

„Debreczen”

apró hirdetési

rovatát használja.

Vajat, Ludzsirt

teljesen pótol főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan szapera, kellemes keser kókusz zsírn. Környen emésztelhető, cukor és gyomorbetegnek melegen asántható. Posta dobnz (teljes súly 1 kg) finom 5-50 kor. legfinomab 6 kor.

Husvétli zsirt kérem ideje korán megrendelni.

Klein Sándor Tolcsva

A közelgő
iszr. husvétii ünnepekre
üveg, porcellán, zománcszott

edényeket

és mindenféle eszközöket ajánl

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac utca 57.

210-4-2.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb figyelemmel teljesít.

Uri-ruhaszöveteket,

csak szolid gyártmányt, magán
vevők jóval olcsóbban beszerez-
hetik a szövetgyári-áruházban

Kasper Károly

Innsbruck 859 sz.

Kor. 4.80 1-15 méter szíza gyapju
nadrágszövet.

Kor. 7.80 3 m. angol, mintézott
igen tartós öltönyszövet.

Kor. 9.- 3 méter elszakíthatat-
lan tiszta gyapju recés
scheviot kelme.

Kor. 12.- méter rendkívül finom
kamarn ruhaszövet utcai
és társasági öltözködésre

Kor. 18.- 3 méter nowante öltö-
nyzövet a legújabb mintákban
és színben minden időszakra
alkalmas. 196-12-4

Kérjen mintaszöveteket!

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérlet **1160 hold**
kitünő legelőnkől még **100-200 holdat**
olcsón bérbeadunk és marháink közzé nyaralásra
egyes darabokat elfogadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország ut
mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel
bir és kutakkal el van látva.

Neuschlosz Testvérek
Szatmár. 205-5-4.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitünően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Még csak rövid ideig tart

hatóságilag engedélyezett végkiárulásom.

**Az összes raktáron levő árukészletet mélyen a
beszerzési áron alól árusítom ki.**

Borsos Kata

117 x -15

DEBRECEN, VÁROSHÁZA.

Az üzleti felszerelés és berendezés eladó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Levelezés.

Szeretnék

megismerkedni egy ideális lelkű, szegény, de szép leánnyal, ki ha egymással rokonszenvezni boldoggá tennék. Leveletet „Lisza jellem” jelzőre a kiadóba kérek.

Tündér Ilona!

Levélét vegye át a kiadóhivatalban.

„Erzsike”

Annyira undorodom a „Debreceni Reggeli Újság”-tól, hogy abba még apró hirdetést sem adok fel. Legyen szives vegye át a „Debrecen” kiadóhivatalban levelet. Szives elnézését kérem.

Eladás.

Matt ág

teljesen új állapotban nagyon olcsó eladó. Kétfalomban u. 17. szám alatt.

Vetni való

jóminőségű zabos büköny eladó, Mester-utca 21. sz.

Közönséges

osomág posta könyv felírban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jóvizű kuttal, 1400 négyszögöl jó karban levő termő szőlővel eladó. Értekezni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában 133-x24.

Óriási haszonnal

kecsgető szabadalmazott találmány megvételeire esetleg forgalomba hozatalára vállalkozó ke restetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó bolt

helyiség lakással Csapó u. 28 szám. Értekezni ugyanott és Piac u. 44 szám alatt.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

Jámbor Zsigmond

kárpitós szalagarnitúra behuzást, dévanyokat, matracokat, javításokat. Új megrendeléseket jutányosan vállal. Csapó u. 23. sz. 208-1-

A tavaszi idényre,
gyönyörű választékokban kaphatók:

Kartonok, Batiztok, Zefirek,
Pamut, Delinek és mindentéle mosásban szintartó áruk. Batizt-vászon és pompás **Kész himzett ruhák.** A világhírű kitűnő szabásu **P. D. jegyű fűzők** egye-108 x -30. dúli raktára.

Szabó Lajos Fiai,
DEBRECEN,

Divat- vászon és szőnyeg-áruház.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 4.

Friedberg-féle

akadémia Frankfurt a. M. Politechnikai intézet gépészek, építész- és gépész mérnökök ugyszintén építészek számára. 123-x

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék **K. Impér**

„Répáti” gyógysavanyúvizet
Magyarország giesshtüblje!!
Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt 32 fillér
üvegeket visszavesszük: 12
1/2 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt 23 fillér
üvegeket visszavesszük: 7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1.
Telefon. 332

128-x 9.

Kolozsvártól két óra távol

fekvő község mellett a belsőségekből kiindulva egy tagban levő jó kényelmesen gazdálkodható birtok eladó. Lakóház, negyven drb. marhára köistáló stb. 15 hold szép belsőség egy része termő gyümölcsösrel. 135 hold kitűnő szántó kaszáló, részben sík, részben lankásan emelkedő terület déli fekvésű 120 hold erdő és kitűnő legelő. A birtok felszerelés nélkül bar mikor át vehető, ára harmincezer forint, ennek fele átvételkor fizetendő fele a birtokra kebelezve maradhat. Főut vezet végig a birtokban. 186-4-1.

Cím a kiadóhivatalban tudható meg.

Meggyőződhet

áruink versenyképességéről, mert kötőszertűleg megvettünk

Legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárúsitónak

legelsőrendű rumburgit . . . . . 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat . . . . . 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legálább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulasztja e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézete,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibratios massage hízáló és soványító gyógmód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Iz léli és izom csúznál forró lékkeléssel hámulatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szivesen szolgál!

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.